

Streszczenia tekstów anglojęzycznych

Siedem dni z kilku miesięcy w Teatrze Maryjskim

Millicent Hodson and Kenneth Archer

Projekt *Balety Stare i Nowe*, Londyn

Tekst stanowi rodzaj dziennika prowadzonego przez znaną parę: choreografkę Millicent Hodson i scenografa Kennetha Archera w okresie inscenizacji baletu „Święta wiosny” wykonywanego przez Balet Kirowa.

Słowa kluczowe: Strawiński; Niżyński; Święto wiosny; Teatr Maryjski; balet.

Od *Ognistego ptaka* do *Święta wiosny*: metrum i struktura w pracach Strawińskiego z „okresu rosyjskiego”

Pieter van den Toorn

Wydział Muzyki

Uniwersytet Kalifornijski w Santa Barbara

Autor podejmuje problem psychologicznej złożoności metrum – zapisanego i słyszanego – w *Ognistym ptaku* i *Święcie wiosny*. Z perspektywy słuchacza koncentruje się na przeciwstawnych siłach metrum, przemieszczenia i równoczesności. Zastępują one motywiczość stylu klasycznego (rozwijanych wariacji), jak to już dawno zauważył Theodor Adorno. Efektem jest harmonia oktatoniczna oraz ścisły, precyzyjny styl wykonania preferowany przez Strawińskiego.

Słowa kluczowe: metryczne przemieszczenie; pararelizm; Adorno; harmonia oktatoniczna; ścisły styl wykonania.

**„Oni wcale nie tańczą”:
choreografia *Le Sacre du Printemps*, 1913**

Hanna Järvinen

Centrum Badań Sztuk Tteatralnych
Uniwersytet Sztuk w Helsinkach

Autorka omawia choreografię do *Le Sacre du Printemps* stworzoną przez Wacława Niżyńskiego, taką jaka się nam jawi w świetle dostępnych materiałów źródłowych z roku 1913. W ich świetle Niżyński postawił przed swoimi tancerzami ambitne wymagania w odniesieniu do sposobów poruszania się i układow. Autorka kwestionuje wiele z powszechnie przyjmowanych założeń na temat tej pracy, a w szczególności tańca, i pokazuje, jakie wyzwanie stanowiły choreograficzne pomysły Niżyńskiego dla tancerzy i krytyków.

Słowa kluczowe: Święto wiosny; Niżyński; Strawiński; choreografia; taniec.

**Prymitywne rytuały, współczesne reperkusje:
Przywołanie orientального „Innego” w czterech realizacjach
*Le Sacre du printemps***

Lucy Weir

Szkoła Kultury i Sztuk Pięknych
Uniwersytet w Glasgow

Autorka traktuje oryginalną choreografię *Sacre* jako podstawę współczesnych poszukiwań nie-zachodnich wątków w dziedzinie tańca nowoczesnego, nieustającej fascynacji orientalnym „Innym”, co poprzedza choreografie autorstwa Wigman, Bausch i Graham. W tym świetle dwie kwestie stają się oczywiste: po pierwsze utwór ten zwiastuje narodziny modernizmu w obrębie klasycznego spektaklu tanecznego, a po drugie – anty-klasyczna, anty-tradycyjna rytmika *Sacre* zaszczerpia na trwałe zainteresowanie estetyką prymitywizmu. Choreografia Niżyńskiego okazuje się wręcz prekursorska dla tańca awangardowego.

Słowa kluczowe: Święto wiosny; Niżyński; Strawiński; prymitywizm; taniec.

Strawiński i czas

Helen Sills

Międzynarodowe Towarzystwo Badań nad Czasem
Alumn Uniwersytetu w Birmingham

Autorka bada dążenia Strawińskiego do skoordynowania człowieka i czasu poprzez muzykę w kontekście pojawiających się na przełomie XX wieku zmian w naszym rozumieniu czasu. Analizuje rosnącą biegłość kompozytora w konstruowaniu struktur czasowych o różnych jakościach i głębi w celu stworzenia nośników dla zwiększonej świadomości czasowej i duchowej, począwszy od jego wczesnych prac, od *Pietruszki* po *Le Sacre du Printemps*, badając także tło jakości czasowych tych utworów. Z dystansu minionego stulecia prezentuje pewne idee dotyczące efektu, jaki wywarła premiera *Sacre* na widownię w odniesieniu do świadomości czasu.

Słowa kluczowe: duchowość; czasowość; ruch; konstrukcja muzyczna; wspólnota.

Igor Stravinsky: Poetyka i polityka muzyki

Howard Gardner

Wyższa Szkoła Edukacji Uniwersytetu Harvarda
Cambridge, MA

Najsłynniejsza wypowiedź Igora Strawińskiego znana z jego autobiografii brzmi: „Muzyka jest ze swojej natury niezdolna do wyrażenia czegokolwiek”. Wypowiedź ta zaskoczyła jego odbiorców. W końcu Strawiński skomponował jedno z najbardziej ekspresyjnych utworów muzycznych XX wieku, od lirycznej *Pietruszki* do dramatycznego *Le Sacre du Printemps* czy elegijnej *Symfonii Psalmów*. Autor podejmuje próbę stworzenia intrygującego portretu Strawińskiego, aż do swoistej „anatomii” jego rzemiosła i kontekstu.

Słowa kluczowe: Strawiński; Święto wiosny; poetyka; polityka; muzyka.

Strawiński i inni

Timothy D. Taylor

Wydział Etnomuzykologii i Muzykologii
Uniwersytet Kalifornijski w Los Angeles

Autor przywołuje stare już pytanie, na które nikt nie był w stanie wyczerpująco odpowiedzieć: dlaczego dziewiętnastowieczni kompozytorzy, którzy mieli całkiem dobry dostęp do muzyki spoza krajów zachodnich, tak rzadko się do niej odwoływali? Już na początku wieku dwudziestego sytuacja uległa wyraźnej zmianie. Kiedy pojawiały się ideologie towarzyszące kapitałowi finansowemu, kompozytorzy – tak jak i wszyscy inni – zaczęli rozglądać się za inną muzyką, innymi dźwiękami, za innymi obiektami jako czymś wymienialnym. Widoczne jest to w pracach Igora Strawińskiego. Ta nowa ideologia wymienności wprowadzona przez wzrost kapitału finansowego była kontynuowana w *musique concrète* w latach 40., towarzyszyła pojawieniu się cyfrowego samplowania w latach 80., a także później.

Słowa kluczowe: Strawiński; muzyka; kompozytor; Zachód; nie-Zachód; kapitalizm.

Odrzucając Święto

Richard Taruskin

Wydział Muzyki
Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley

Autor dokonuje rozległej i wnikliwej analizy przejawów oporu względem „Święta Wiosny” Igora Strawińskiego, w kontekście kulturowym, artystycznym, politycznym oraz przy rozróżnieniu na opór wobec samej muzyki i opór wobec baletu. W sposób zaangażowany i w odwołaniu do wielu źródeł omawia pozycję utworu w historii muzyki oraz jego recepcję.

Słowa kluczowe: Strawiński; Święto wiosny; opór; muzyka; balet.
